



Briselē, 1.6.2022.
COM(2022) 253 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā:
pašreizējais stāvoklis un 2023. gada ievirzes**

{SWD(2022) 157 final}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2023. gada ievirzes

1. IEVADS

Šajā paziņojumā sniegta sīkāka informācija par Eiropas zvejniecības stāvokli un izklāstīts, kā uz priekšu virzās ar 2023. gada zvejas iespējām saistītie Komisijas priekšlikumi un konsultācijas ar trešām valstīm: to mērķis ir vēl vairāk stiprināt dažu krājumu atjaunošanos un uzturēt veselīgus krājumus maksimālajā ilgtspējīgas ieguves (*MSY*) apjomā.

Pateicoties nozares centieniem ne vien turpināt uzlabot krājumu stāvokli, bet arī labā stāvoklī uzturēt ilgtspējīgus krājumus, zvejniecība kopumā ir turpinājusi augt. Iznākumā vēl vairāk krājumu ir no jauna atgriezušies ilgtspējīgā līmenī, un īpaši labi rezultāti sasniegti Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā.

Starptautiskā līmenī ES 2021. gadā turpināja būt par galveno tālākās attīstības virzītājspēku reģionālajās zvejniecības pārvaldības organizācijās (RZPO). Tomēr centieni vēl jāturpina, jo īpaši attiecībā uz Vidusjūru, kuras stāvoklis joprojām raisa bažas, un Baltijas jūru, kur pēdējā laikā sasniegtie uzlabojumi citu vides un jūras ekosistēmu noslogojumu dēļ vairs nav jūtami.

Šā gada februārī sākusies Krievijas militārā agresija pret Ukrainu zvejniecības, it īpaši Melnajā jūrā, ir ietekmējusi vairākos veidos. Drošības situācijas izmaiņas Melnajā jūrā ir novedušas pie zvejas darbību pārtraukšanas dažās dalībvalstīs, piemēram, drošības apsvērumu dēļ zvejas darbības uz laiku aizliegtas Rumānijas ūdeņos, kas Donavas deltā robežojas ar Ukrainu, savukārt reģiona līmenī dalībvalstis un citas piekrastes valstis nozarei izdevušas drošības brīdinājumus. Krievijas militārā agresija turklāt iztraucējusi tirdzniecības plūsmas, ietekmējusi zinātnisko ieteikumu sniegšanu un atsevišķas sarunas starptautiskā līmenī, kā arī izraisījusi enerģijas cenu pieaugumu, kura dēļ nācies iedarbināt Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda (EJZAF) krīzes pasākumus, lai palīdzētu nozarei pārciest šo būtisko tirgus satricinājumu. Tas parāda, cik svarīgi ir turpināt izturētspējas vairošanu, lai Eiropā garantētu nodrošinātību ar pārtiku un, turpinot inovāciju un pārkārtojot enerģētiku, sasniegtu zaļā kursa mērķus.

2. KAS PAVEIKTS, LAI ZVEJA ES BŪTU ILGTSPĒJĪGA

2.1. BIOMASAS TENDENCES UN ZVEJAS RADĪTĀ SLODZE

Lai zvejas darbības būtu ilgtspējīgas, nedrīkst nozvejot vairāk zivju nekā krājums ik gadu spēj atražot. Krājumu par ilgtspējīgi apzvejotu *MSY* apjomā uzskata tad, ja faktiskās zvejas izraisītās mirstības (*F*) un *MSY* apjomam atbilstošās zvejas izraisītās mirstības (F_{MSY}) attiecība ir mazāka par vai vienāda ar 1.

2020. gadā kopējā zvejas radītā slodze ES ūdeņos turpināja samazināties un krājumu stāvoklis uzlabojās. Īpaši atzinīgi vērtējams ir tas, ka, pateicoties nozares centieniem, 2020. gadā

kopējais zvejas izraisītās mirstības rādītājs Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā pirmo reizi noslīdēja zem 1. Tomēr daži citi krājumi joprojām ir pārzvejoti un/vai atrodas ārpus drošām bioloģiskām robežām, un tas prasa turpināt darbu pie kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) mērķu sasniegšanas. Baltijas jūrā pēdējo gadu pozitīvā tendence smagās vidiskās situācijas un iepriekšējās pārzvejas ietekmē ir mainījies uz sliktu pusi. Rezultātā vairāki zivju krājumi zaudējuši dzīvotnes, jūrā samazinājies zivju daudzums un samazinājies Baltijas jūrā mītošo mencu un nu jau arī citu Baltijas jūras krājumu zivju izmērs. Vidusjūrā attiecībā uz ES un kopīgajiem krājumiem, kurus reglamentē Vidusjūras rietumdaļā piemērojamais daudzgadu plāns (*West Med MAP*)¹ un Vidusjūras Vispārējā zivsaimniecības komisija (*GFCM*), konstatēta virzība uz *MSY*: zvejas izraisītās zivju mirstības rādītājs pirmo reizi kopš 2003. gada bija mazāks par 2.

2.2. 2022. GADAM NOTEIKTĀS ZVEJAS IESPĒJAS

2022. gadam noteiktās zvejas iespējas ir pārvaldīto zvejniecību ilgtspējīguma ziņā svarīgs elements.

Atlantijas okeānā, Baltijas jūrā un Skagerakā/Kategatā zvejas iespējas galvenokārt izteiktas ar kopējās pieļaujamās nozvejas (KPN) limitiem.

Minētajos apgabalos attiecībā uz **krājumiem, kurus pārvalda vienīgi ES**, nozvejas limiti noteikti saskaņā ar *MSY* visiem krājumiem, par kuriem *MSY* attiecība bija pieejama; izņēmums ir reņģes krājums Baltijas jūras rietumdaļā, kuram atbilstoši Baltijas jūras daudzgadu plānam piemēroti citi stingri pasākumi. Veikti arī papildu aizsardzības pasākumi attiecībā uz sarežģītā situācijā esošiem krājumiem, piemēram, mencu Kategatā, mencu Baltijas jūras austrumdaļā un mencu Baltijas jūras rietumdaļā. Kopumā Baltijas reģiona dalībvalstis un ieinteresētās personas atzīst, ka ir jāīstojas, lai atjaunotu svarīgus komerciālos zivju krājumus Baltijas jūrā, un ikviens dod savu pienesumu šā mērķa sasniegšanā.

Attiecībā uz **krājumiem, kuri ir kopīgi ar Apvienoto Karalisti**, abas puses Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā² noteiktajā termiņā vienojušās par nozvejas limitiem, kas lielākajai daļai krājumu, par kuriem bija pieejams *MSY* ieteikums, ir saskanīgi ar *MSY*. Atšķirīgs lēmums pieņemts tikai par četriem krājumiem (ieteikta bija nulles apjoma nozveja): lai jauktu demersālo sugu zvejniecībās novērstu t. s. kritiskās sugas parādību, puses vienojās par zemu nozvejas limitu, kas aptver tikai piezvejas. Viena krājuma gadījumā tās vienojās par mazu KPN, kas ļauj turpināt datu vākšanu.

Attiecībā uz **krājumiem, kuri ir trīspusēji kopīgi ar Norvēģiju un Apvienoto Karalisti**, visas trīs puses vienojās censties mencas krājuma tālāku atjaunošanos Ziemeļjūrā panākt,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1022 (2019. gada 20. jūnijs), ar kuru izveido daudzgadu plānu zvejniecībām, kas izmanto bentiskos krājumus Vidusjūras rietumu daļā, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 508/2014 (OV L 172, 26.6.2019., 1.–17. lpp.).

² Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopieni, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, ST/5198/2021/INIT (OV L 149, 30.4.2021., 10.–2539. lpp.).

turpinot korektīvus pasākumus un vairākiem citiem krājumiem, kuri ar mencu mijiedarbojas jauktu sugu zvejniecībā, KPN nosakot mazāku nekā zinātniskajā ieteikumā. Siļķes KPN tika noteiktas mazākas nekā zinātniskajā ieteikumā. Vienīgajam *MSY* aspektā novērtētajam **krājumam, kurš ir divpusēji kopīgs ar Norvēģiju**, zvejas iespējas noteiktas *MSY* apjomā.

Attiecībā uz makreles, putasu un Ziemeļatlantijas siļķes **krājumiem** piekrastes valstis³ vienojās kopējās KPN noteikt *MSY* apjomā. Lai nepieļautu pārzvejošanu tāpēc, ka nav noteikta krājumu kopējas apguves kārtība, 2022. gada darbu sarakstā paredzēts šādu kārtību apspriest.

Vidusjūrai un Melnajai jūrai raksturīgas daudzugu zvejniecības un daudzi ar trešām valstīm kopīgi krājumi, un, lai gan zvejas izraisītā zivju mirstība dažos krājumos ir pietuvojusies ilgtspējīgam apjomam un septiņi krājumi 2020. gadā sasnieguši F_{MSY} , daudzi krājumi joprojām tiek apzvejoti apjomā, kas nav ilgtspējīgs. Ir jāturpina ar saglabāšanas centienu palīdzību, jo īpaši piemērojot Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plānu un jauno *GFCM* 2030. gada stratēģiju⁴, enerģiski strādāt pie tā, lai līdz 2025. gadam sasniegtu *MSY*. Ar 2022. gada zvejas iespējām tiek īstenota svarīga *GFCM* 2021. gadā pieņemtu pasākumu pakete.

Ņemot vērā **Vidusjūras rietumdaļā piemērojamā daudzgadu plāna** mērķi vēlākais līdz 2025. gada janvārim sasniegt *MSY* attiecībā uz visiem demersālajiem krājumiem, ar zvejas iespējām īstenota integrēta un visaptveroša pieeja, kuras pamatā iegūluši daudzveidīgi pārvaldības instrumenti, un ieviests stimulu mehānisms, kas ļauj ar zvejas darbības pastiprināšanu atalgot selektīvāku zvejas rīku izmantošanu un efektīvāku zvejas aizlieguma apgabalu noteikšanu. Dalībvalstis tiek mudinātas ieviest pasākumus, kas ļautu šo mehānismu izmantot. Turklāt Padome ir pieņēmusi maksimālos nozvejas limitus visvairāk pārzvejotajām dziļūdens garneļiem un maksimāli pieļaujamo zvejas piepūli kuģiem, kuri zvejo ar āķu jēdām.

Intensīvs *GFCM* darbs, ko balstīja ES konsekventā nostāja RZPO, ir noslēdzies ar nozīmīgu lēmumu pieņemšanu. Ir panākta vienošanās par *GFCM* ilgtermiņa pārvaldības plānu attiecībā uz mazajām pelaģiskajām sugām Adrijas jūrā: tas ļaus nodrošināt augstu ilgtermiņa ieguves apjomu, kas atbilst *MSY*, un paredz samazināt anšova un sardīnes 2022. gada nozvejas limitus un iesaldēt pelaģisko traleru un riņķvadu zvejas kuģu kapacitāti. Turklāt *GFCM* nolēmusi īstenot revolucionāru daudzgadu plānu attiecībā uz demersālajiem krājumiem Adrijas jūrā. Plāns nosaka maksimālo kapacitātes limitu gan grunts, gan rāmja traleriem, un tas ļaus 2026. gadā sasniegt *MSY* attiecībā uz visiem galvenajiem krājumiem. Pieņemti arī sarkano koraļļu ieguves limiti, lielās korifēnas zvejas piepūles ierobežojumi Vidusjūras starptautiskajos ūdeņos, dziļūdens garneļu zvejas piepūles ierobežojumi Jonijas jūrā, Levantes jūrā un Sicīlijas šaurumā, sarkanspuru pageles nozvejas limiti un nolemts turpināt zuša aizsardzības pasākumus. Attiecībā uz Melnās jūras sugām akmeņplekstes KPN noteikta saskaņā ar *GFCM* plānu, bet brētliņai noteikta autonoma kvota.

³ Piekrastes valstis attiecībā uz relevantajiem Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļas krājumiem ir Eiropas Savienība, Apvienotā Karaliste, Norvēģija, Islande, Fēru Salas, Grenlande un Krievijas Federācija.

⁴ <https://www.fao.org/gfcm/2seas1vision/GFCM2030Strategy/es>.

3. ES FLOTES STĀVOKLIS

KZP attiecas arī uz zvejas flotu lieluma pārvaldīšanu, lai nodrošinātu, ka to nozvejas kapacitāte ir līdzsvarā ar zivju krājumu produktīvo potenciālu. Pārmērīga zvejas kapacitāte ir ekoloģiski un finansiāli nevēlama, jo tā pakļauj krājumus pārmērīgas izmantošanas riskam, nelietderīgi tērē degvielu un mazina flotes rentabilitāti.

Dalībvalstīm flotes jānotur valstij noteiktās maksimāli pieļaujamās kuģu kapacitātes (bruto tilpības) un dzinēju jaudas (kW) robežās. Lai samazinātu to flotu kapacitāti, kuras nav līdzsvarā, dalībvalstīm jāgatavo gada ziņojumi par flotu bioloģisko un ekonomisko ilgtspēju un, ja pierādās nelīdzsvarotība, jāiesniedz rīcības plāni, lai skaidri noteiktā termiņā situāciju labotu. Kapacitāti, kas no flotes izņemta ar publisko atbalstu, nedrīkst aizstāt.

Salīdzinājumā ar 2020. gadu kuģu skaits, GT un dzinēju jauda tika nedaudz samazināti attiecīgi par 0,07 %, 0,1 % un 0,1 %. Rezultātā 2021. gada decembrī ES reģistrēto floti (arī to, kas darbojas tālākajos reģionos) veidoja 74 380 kuģi ar bruto tilpību 1 320 362 GT un dzinēju jaudu 5 304 015 kW.

Dalībvalstis 2021. gada ziņojumos norāda, ka to flotes tiek turētas maksimāli pieļaujamā apjoma robežās, tādējādi ievērojot Regulas (ES) Nr. 1380/2013 22. panta prasības. Tomēr attiecībā uz dzinēju jaudu pastāv nopietnas bažas par dalībvalstu deklarāciju precizitāti un ticamību, kā arī par datiem, kas ir valstu ziņojumu pamatā, un par to, vai dalībvalstu rīcības plāni, kas prasīti ar KZP regulas 22. pantu, pastāv un vai tie ir pareizi.

Ziņojumi rāda, ka pastāv būtiskas nepilnības bioloģisko datu sniegšanā par tālākajiem reģioniem un Vidusjūras austrumdaļas baseinu, kā arī ekonomisko rādītāju sniegšanā. Bulgārijai, Kiprai, Spānijai, Francijai, Grieķijai, Īrijai, Itālijai, Maltai, Portugālei un Zviedrijai visām ir flotes segmenti, kas sastāv no 50 vai vairāk kuģiem, par kuriem bioloģiskie vai ekonomiskie dati nebija pieejami. Kipras, Francijas, Īrijas un Zviedrijas gadījumā runa ir par vairāk nekā 200 kuģiem.

Rīcības plāni ne vienmēr šķiet pietiekami, lai novērstu nelīdzsvarotību. Īpašas bažas ir par Baltijas jūru, kur zvejas iespēju samazināšana, visticamāk, nelīdzsvarotību pastiprinās, un Vidusjūru, kur krājumi tiek zvejoti 1,94 reizes pārsniedzot *MSY* un konkrētāku mērķvērtību iekļaušana rīcības plānā varētu ļaut pilnvērtīgi izmantot EJZAF līdzekļus.

Viens no EJZAF atbalstītajiem instrumentiem flotes strukturālās kapacitātes pārpalikuma novēršanai ir zvejas darbību pilnīga izbeigšana, un Komisija aicina dalībvalstis savas EJZAF programmas, kas tiek gatavotas par 2021.–2027. gada periodu, saskaņot ar nacionālo flotes pārvaldības politiku.

Līdztekus Komisija katrā konkrētajā gadījumā sazinās ar attiecīgajām dalībvalstīm un lūdz tām risināt situāciju.

4. EKONOMISKAIS SNIEGUMS

Pēc vairākiem pieņemamu cenu gadiem **degvielas cenas** kopš 2022. gada marta ir strauji augušas, divkārtšojoties salīdzinājumā ar vidējo cenu 2021. gadā. 2022. gada marta vidū par litru degvielas ES zvejas flote maksāja aptuveni 1,1–1,2 EUR.

Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) ziņojums par ES zvejas flotes ekonomisko sniegumu gaidāms 2022. gada jūlijā, bet pirmās aplēses rāda, ka tad, ja enerģijas cenas saglabāsies pašreizējā līmenī, 27 dalībvalstu ES zvejas flote 2022. gadā zaudēs kopumā 0,3 miljardus EUR no darbības peļņas.

Tomēr enerģijas cenu pieaugums dažādas ES zvejas flotes un dažādu zvejas rīku izmantošanu ietekmē atšķirīgi. Ja enerģijas cenas pašreizējā līmenī saglabātos visu 2022. gadu, rentabilitāti zaudētu aptuveni 40 % mazapjoma zvejas flotu, 66 % lielapjoma zvejas flotu un 87 % tāljūras flotu. Visvairāk ciestu flotes segmenti, kuros izmantotie rīki (piemēram, tralēšanā) patērē daudz degvielas.

Šīs aplēses tiks sīkāk aplūkotas ZZTEK jūlija ziņojumā, kuru izmantos, lemjot par 2023. gada zvejas iespējām.

Komisija uz krīzi reaģēja ātri un 2022. gada 25. martā iedarbināja **EJZAF krīzes mehānismu**, kas dalībvalstīm ļauj sniegt EJZAF atbalstu, lai novērstu radušos būtisko tirgus iztraucējumu. Šo atbalstu var apvienot ar citiem pasākumu kopumiem, kas pieejami, lai mīkstinātu krīzes ietekmi, un konkrēti ar krīzes laika pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem. Spēkā saglabājas arī iespēja līdz 10 % no neizmantotajām kvotām pārnest uz nākamo gadu. Bez tam 2022. gada 13. aprīlī Komisija ierosināja grozīt Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) regulu, lai tādējādi noteiktu vēl citus krīzes pasākumus.

5. IZKRAUŠANAS PIENĀKUMS

Izkraušanas pienākuma mērķis ir nodrošināt, ka visas nozvejas tiek izkrautas, un tādējādi palielināt selektivitāti un samazināt nevēlamas nozvejas.

ZZTEK un ICES (Starptautiskā Jūras pētniecības padome) ieteikumā norādīts, ka daudzās jauktu sugu demersālajās zvejniecībās ES ūdeņos **nevēlamo nozveju apjoms saglabājas augsts** (20–30 % Ziemeļjūras lielreģionā, Ķeltu jūrā un Biskajas līcī un Pireneju pussalas piekrastē). Bez tam dalībvalstu ziņojumi joprojām sniedz vien ierobežotas ziņas par izkraušanas pienākuma sociālekonomisko ietekmi.

Atsaucoties uz deviņām deleģētajām regulām, kurās precizēta izkraušanas pienākuma īstenošanas kārtība, ZZTEK norāda: ņemot vērā to, cik daudz tiek ziņots par nozvejām, kas izmestas saskaņā ar atbrīvojumiem, šādu atbrīvojumu ietekme uz zvejas izraisīto mirstību nav pietiekami izprasta. Tāpēc Komisija un dalībvalstu reģionālās grupas 2023. gadā **pārskatīs visus spēkā esošos atbrīvojumus** no izkraušanas pienākuma.

Izkraušanas pienākuma īstenošanā ar lielu publiskā atbalsta daļu palīdz **EJZF** un **EJZAF**. Šajā sakarā dalībvalstis 2020. gadā vairāk nekā 86 miljonus EUR iztērējušas, lai atbalstītu ar

izkraušanas pienākumu saistītus pasākumus, un tas ir vairāk nekā jebkad iepriekš. Lai gan turpinājies pieaugt atbalsts selektivitāti uzlabojošiem tehniskiem pasākumiem, detalizēta analīze uzrāda arī to, ka lielākā daļa finansiālā atbalsta novirzīta ar atbrīvojumiem saistītai pētniecībai un IT sistēmu modernizācijai, kas ļauj kvotas apgūt efektīvāk. Īstenoti daudzi zvejas rīku inovācijas projekti un izmēģinājumi, tomēr flotes šos jauninājumus bieži nav pārņēmušas tik lielā mērā, kā varēja gaidīt. ZZTEK turklāt norādīja, ka dalībvalstis šķiet vairāk koncentrējušās uz atbrīvojumu pieņemšanu, nevis selektivitātes uzlabošanu.

Tāpēc Komisija aizvien mudina dalībvalstis **labāk izmantot fondu līdzekļus, lai nodrošinātu inovācijas turpināšanu un selektīvāku zvejas rīku un paņēmienu faktisku pielietošanu**, uzlabotu kontroli un nevēlamajām nozvejām piešķirtu zināmu vērtību (bet neveidotu strukturētu šādu nozveju tirgu).

Izkraušanas pienākuma izpildes kontrole un izpildes panākšana joprojām ir problemātiska. Komisijas 2020. gadā sāktu revīziju konstatējumi liecina, ka revidētās dalībvalstis nav pieņēmušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai patiesi nodrošinātu izkraušanas pienākuma kontroli un izpildes panākšanu, un ka ievērojamus nozveju apjomus operatori izmetuši bez dokumentēšanas. To apstiprina arī citi ziņojumi, to vidū trīs atbilstības izvērtējumi, ko veikusi Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (*EFCA*). Tomēr ZZTEK kā pozitīvu un inovatīvu soli atzīmē sekmīgo virzību ar pilotprojektiem, ko dalībvalstis īsteno elektronisko uzraudzības sistēmu jomā un kas palīdzēs izkraušanas pienākumu īstenot rezultatīvi. Tā kā izkraušanas pienākuma uzraudzība un izpildes panākšana ir ļoti svarīga sekmīgai KZP īstenošanai, Komisija 2021. gadā pret Spāniju, Franciju, Beļģiju, Īriju un Nīderlandi uzsāka **pārkāpuma procedūras** par to, ka tās nav veikušas pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu izkraušanas pienākuma izpildes kontroli, izpildes panākšanu un inspicēšanu, kā arī detalizētu un precīzu nozvejas dokumentēšanu. Pienācīgu pasākumu neveikšanai minētajās jomās ir sekas, kuras izpaužas kā potenciāli lieli neregistrētu vai nepareizi paziņotu nozveju daudzumi.

Komisija turklāt turpina kopīgi ar likumdevējām iestādēm strādāt pie tā, lai panāktu vienošanos par pārskatītu **zivsaimniecības kontroles sistēmu**⁵ un konkrēti lai uzdotu izmantot attālinātas elektroniskās uzraudzības rīkus, jo tie ir visefektīvākais un rentablākais veids, kā uzraudzīt izkraušanas pienākuma izpildi. Nozvejas datu vākšana un ziņošana ir nemainīgi būtiska arī zinātnisko ieteikumu kvalitātes nodrošināšanai un līdz ar to arī *MSY* sasniegšanai.

6. GALVENIE VĒSTĪJUMI UN IEVIRZES 2023. GADA ZVEJAS IESPĒJU PRIEKŠLIKUMIEM

6.1. Galvenie soļi ceļā uz nākamā gada zvejas iespēju noteikšanu

Līdzīgi kā iepriekšējos gados Komisija savus 2023. gada zvejas iespēju priekšlikumus balstīs uz *ICES* un ZZTEK zinātniskajiem ieteikumiem, uz lēmumiem, kas pieņemti divpusējās

⁵ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1224/2009 un attiecībā uz zivsaimniecības kontroli groza Padomes Regulas (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 1967/2006, (EK) Nr. 1005/2008 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1139 (COM(2018) 368 final, 30.5.2018.).

sarunās ar trešām valstīm, uz lēmumiem, ko RZPO pieņēmušas 2022. gadā, un uz sociālekonomisko analīzi. Lai gan zinātniskie ieteikumi par dažiem krājumiem var aizkavēties tāpēc, ka Krievijas iebrukums Ukrainā ir ietekmējis *ICES* darbības, nav gaidāms, ka tas ietekmēs arī relevanto Padomes sanāksmju grafiku. Savos sākotnējos zvejas iespēju priekšlikumos Komisija aptvers pēc iespējas vairāk krājumu.

Komisija aicina dalībvalstis un ieinteresētās personas zinātniskos ieteikumus ņemt vērā, tiklīdz tie kļūst publiski pieejami. Ieteikumus ar konsultatīvo padomju un valsts iestāžu starpniecību vai individuāli var sniegt arī ieinteresētās personas.

No 2022. gada oktobra līdz decembrim Komisija rīkos dažādas apspriešanās ar Apvienoto Karalisti, Norvēģiju un piekrastes valstīm, un mērķis ir apspriešanos pabeigt laikus un iznākumu apstrādāt uz Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes decembra sanākumi.

Lai nodrošinātu kopīgo krājumu izmantošanas ilgtspējību, Komisija līdztekus zvejas iespēju noteikšanai visu gadu strādās arī pie tā, lai gadījumos, kad attiecīga regulējuma nav, virzītu jautājumu par kārtību, kādā kopīgi ar trešām valstīm izmantojami plašā teritorijā sastopami krājumi.

6.2. Dažādos jūras baseinos piemērojamo zvejas iespēju noteikšana

Attiecībā uz **krājumiem, kurus Baltijas jūrā, Skagerakā/Kategatā un dienvidrietumu ūdeņos pārvalda vienīgi ES**, Komisija ierosinās arī turpmāk saglabāt/samazināt zvejas izraisīto zivju mirstību atbilstoši *MSY*, ja *MSY* ieteikums ir pieejams. Ja pārvaldības plāni ļauj nozvejas limitus noteikt elastīgāk, veselīgu krājumu gadījumā Komisija var ierosināt izmantot *MSY* vērtības augšējo diapazonu ar nosacījumu, ka zinātniskais ieteikums to uzskata par nepieciešamu, lai sasniegtu daudzgadu plāna mērķus attiecībā uz jauktu sugu zvejniecībām. Par krājumiem, kuriem zinātnieki iesaka nulles apjoma nozveju vai kuru biomasa ir samazinājusies tiklīdz, ka tie atrodas ārpus drošām bioloģiskām robežām, tiks ierosināti ar relevantajiem daudzgadu plāniem saskanīgi korektīvie pasākumi krājumu atjaunošanai. Papildu uzmanība tiks veltīta tam, lai pēc iespējas drīzāk saņemtu pilnīgu *MSY* zinātnisko izvērtējumu par citiem galvenajiem krājumiem.

Izkraušanas pienākuma kontekstā ar *de minimis* vai augstas izdzīvotības atbrīvojumu saistītie daudzumi attiecīgā gadījumā tiks atskaitīti no ZZTEK ieteikuma. Komisija izvērtēs arī to, kā dalībvalstis īsteno pašreizējos piezvejas samazināšanas pasākumus.

Krājumiem, kas ir kopīgi ar trešām valstīm (Apvienotā Karaliste, Norvēģija, piekrastes valstis), saskaņā ar zinātnisko ieteikumu noteikto KPN skaits 2022. gadā ir audzis gan *MSY* ieteikuma, gan piesardzīga ieteikuma došanas gadījumā. 2023. gadā ES attīstīs to, ko tā iesākusi 2022. gadā, un, kā paredzēts KZP un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā, turpinās pāreju uz ilgtspējīgām KPN, kas noteiktas saskaņā ar zinātniskajiem ieteikumiem. Apspriešanos ar Apvienoto Karalisti un Norvēģiju Komisija centīsies sākt pēc iespējas agrākā rudenī, tiklīdz kļūs pieejami zinātniskie ieteikumi.

ES ir rosinājusi sākt arī apspriešanos par kvotu sadali attiecībā uz trijiem plašā teritorijā sastopamiem krājumiem (makrele, putasu, pavasarī pie Norvēģijas krastiem nārstojošā siļķe),

kas ir kopīgi ar citām piekrastes valstīm. Attiecībā uz makreli apspriešanās rit uz priekšu kopš 2022. gada marta, un attiecīgās puses ir vienojušās no septembra paātrināt apspriešanos par putasu un silķi. Savienība ir aicinājusi visas puses panākt ilgtspējīgu kompromisu, kas neapdraud Savienības un tās ražojošās nozares likumīgās intereses.

Attiecībā uz **Vidusjūru un Melno jūru** ir būtiski, lai dalībvalstis turpinātu centienus sasniegt Vidusjūras rietumdaļā piemērojamā daudzgadu plāna un *GFCM* mērķus un pieņemtu un īstenotu vērienīgas EJZAF darbības programmas, ar kurām izstrādāt papildu pasākumus. Zvejas iespēju priekšlikuma mērķis būs turpināt īstenot Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plānu, arī nosakot turpmākus samazinājumus un izstrādājot pārvaldības instrumentus, lai divu gadu laikā, pamatojoties uz holistisku pieeju, vēlākais līdz 2025. gada janvārim attiecībā uz visiem krājumiem sasniegtu *MSY*.

Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plāna īstenošanu kopš tā pieņemšanas ik gadu izvērtē ZZTEK, bet Komisija tikmēr sāks gatavoties tam, lai līdz 2024. gada jūlijam saskaņā ar daudzgadu plānā prasīto ziņotu par plāna rezultātiem un ietekmi uz attiecīgajiem krājumiem un uz zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto.

Līdztekus Vidusjūras rietumdaļas daudzgadu plāna īstenošanai, kam ir izšķiroša nozīme Vidusjūras flotu nākotnē, nepieciešams īstenot arī kopīgo krājumu pārvaldību, konkrēti tādēļ, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem Vidusjūras zvejniekiem. Tāpēc Komisija ar dalībvalstu atbalstu turpinās proaktīvi darboties *GFCM*. Šādā garā 2023. gada zvejas iespēju priekšlikums aptvers arī *GFCM* pasākumus, proti, pagarinās spēkā esošos un iekļaus papildu pasākumus, kas novembrī tiks pieņemti *GFCM* ikgadējā sesijā. Attiecībā uz Melno jūru akmeņplekstes KPN un kvotas tiks ierosinātas saskaņā ar *GFCM* 2022. gada novembra lēmumu.

Turklāt, ņemot vērā **zuša** krājumu kritisko stāvokli, Komisija pēta, kā ņemt vērā jaunāko *ICES* ieteikumu par nulles apjoma nozveju⁶ un sekot līdzi dalībvalstu sekmēm zuša pārvaldības plānu un pasākumu īstenošanā saskaņā ar Zušu regulu⁷.

Visbeidzot, *GFCM* pašlaik strādā pie iespējamiem pārvaldības pasākumiem, kas jāveic, pamatojoties konkrēti uz nesen pabeigtas zuša pētniecības programmas rezultātiem⁸. Šajā sakarā *GFCM* zinātniskā struktūra jūnijā pieņems īpašu ieteikumu par zuša pārvaldību Vidusjūrā. Tas lēmumu pieņēmējiem palīdzēs formulēt iespējamās ES īstenojamās pārvaldības pieejas.

⁶ *ICES* 2021. gada 4. novembra ieteikums [ele.2737.nea \(ices.dk\)](https://www.ices.dk/2021/11/04/2737): “*ICES* 2022. gadā visās dzīvotnēs iesaka nulles apjoma nozvejas vienmēr, kad tiek piemērota piesardzīga pieeja.”

⁷ Padomes Regula (EK) Nr. 1100/2007 (2007. gada 18. septembris), ar ko nosaka pasākumus Eiropas zušu krājumu atjaunošanai (OV L 248, 22.9.2007., 17.–23. lpp.).

⁸ <https://www.fao.org/gfcm/technical-meetings/detail/en/c/1507967/>.

7. SECINĀJUMI

2021. gadā ES zvejniecību ilgtspēja turpināja nostiprināties visur, izņemot Baltijas jūru, kur vidiskās situācijas ietekmē dažu kādreiz nozīmīgu komerciālo krājumu apjoms samazinās. Pūles jāturpina pielikt jo sevišķi Vidusjūrā. Ar saviem 2023. gada zvejas iespēju priekšlikumiem Komisija centīsies turpināt krājumu atjaunošanu un stabilizēt krājumus, kuri jau tagad ir ilgtspējīgā līmenī.

Papildus zvejas resursu stāvoklim uzmanība jāvelta arī jūras ekosistēmām plašākā nozīmē. Šādā garā Komisija gatavo zvejas resursu saglabāšanas un jūras ekosistēmu aizsardzības rīcības plānu. Tā mērķis būs labāk aizsargāt jutīgas sugas un dzīvotnes, tālab pieņemot pasākumus, kuru pamatā likta labāka zināšanu bāze, lielāka sinerģija starp zvejniecībām un vides jomas ieinteresētajām personām un nozariskais atbalsts, kas nodrošina godīgu un taisnīgu pārkārtošanos. Šāds atbalsts arī turpmākajos mēnešos un gados saglabās savu nozīmi zvejniecību izturētspējas nodrošināšanā, jo īpaši saistībā ar Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu un ekoloģisko un klimata krīzi.

KZP īstenošanu Komisija sīkāk apskatīs ziņojumā, kas jāpieņem līdz gada beigām.

Komisija aicina dalībvalstis, konsultatīvās padomes, ieinteresētās personas un plašu sabiedrību līdz 2022. gada 31. augustam sniegt atsauksmes par šo paziņojumu.

PLĀNOTAIS DARBA GRAFIKS⁹

| Kad? | Kas? |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2022. gada maijā–novembrī | ICES zinātniskais ieteikums |
| 2022. gada jūnijā–augusta beigās | Paziņojuma sabiedriskā apspriešana |
| 2022. gada augusta beigās | Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Baltijas jūrā |
| | |
| 2022. gada septembrī–decembrī | Notiek ikgadējās zvejas iespēju apspriedes ar Apvienoto Karalisti, ar Apvienoto Karalisti un Norvēģiju un ar Norvēģiju |
| | |
| 2022. gada septembra vidū | Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Vidusjūrā un Melnajā jūrā |
| 2022. gada oktobrī | Padomes sanāksme par zvejas iespējām Baltijas jūrā Ar piekrastes valstīm tiek apspriesti plašā teritorijā sastopami Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļas krājumi |
| 2022. gada oktobra beigās | Komisija pieņem priekšlikumu par zvejas iespējām Atlantijas okeānā / Ziemeļjūrā |
| | |
| 2022. gada 7.–11. novembrī | GFCM ikgadējā sesija |
| 2022. gada 2. decembrī | ZZTEK sniedz krājumu novērtējumu un ieteikumu par to pārvaldību |
| 2022. gada decembrī | Padomes sanāksme par zvejas iespējām Atlantijas okeānā / Ziemeļjūrā Padomes sanāksme par zvejas iespējām Vidusjūrā un Melnajā jūrā |

⁹ Attiecībā uz RZPO pārvaldītiem krājumiem ES ūdeņos un konkrētos ūdeņos, kas nav ES ūdeņi, zvejas iespējas tiek pieņemtas pēc RZPO gadskārtējās sanāksmes, un to dara, periodiski pārskatot Padomes regulu, ar ko zvejas iespējas noteiktas.